

BIJWERKINGEN VAN METHOTREXAAT

Bijna alle mensen met een reumatische ziekte gebruiken methotrexaat (MTX), als tabletten of in de vorm van een injectie. Voor veel mensen werkt methotrexaat goed, maar MTX kan soms ook bijwerkingen geven.

Methotrexaatgebruikers herkennen misschien de typische klachten die vlak na toediening van dit medicijn ontstaan: misselijkheid, overgeven en diarree. De dag na toediening staat daarom ook wel bekend als 'MTX-dag'. Maar gebruikers van methotrexaat beschrijven ook andere klachten die kort na inname of toediening optreden. Bijwerkingencentrum Lareb zet ze hieronder op een rij.

Meldingen bij Lareb

Patiënten en zorgverleners melden allerlei soorten klachten die kort na toediening van methotrexaat optreden bij Bijwerkingencentrum Lareb. De meldingen gaan bij zowel injecties als tabletten het vaakst over klachten als misselijkheid, vermoeidheid, hoofdpijn en niet lekker zijn. Verder be-

Bijwerkingencentrum Lareb is het meld- en kenniscentrum voor bijwerkingen van geneesmiddelen, vaccins en andere gezondheidsproducten. Moeders van Morgen is het kenniscentrum van Lareb voor geneesmiddelgebruik bij een kindervens, tijdens de zwangerschap en in de borstvoedingsperiode. Het centrum Lareb ontdekt nieuwe kennis over bijwerkingen door binnenkomende meldingen te analyseren. Waar nodig doet Lareb verder onderzoek. Hiervoor gebruikt Lareb alles wat er al bekend is over het geneesmiddel of vaccin. Bijvoorbeeld informatie uit andere meldingen en wetenschappelijk onderzoek. Iedereen kan vermoedens van bijwerking melden via het online meldformulier. Een team van deskundigen bekijkt alle meldingen. Als de aard of het aantal van de meldingen daar aanleiding voor geeft, dan voeren de experts van Lareb een analyse uit en ontdekken zij nieuwe kennis over bijwerkingen. Voor elke uitgave van ReumaMagazine schrijven medewerkers van Bijwerkingencentrum over reumamedicatie.

schrijven mensen ook andere klachten kort na toediening, zoals:

- Benauwdheid, hartkloppingen, pijn op de borst
- Buikkoliken
- Koorts, zweten of opvliegers
- Duizeligheid
- Slaapproblemen, vergeetachtigheid
- Tintelingen en andere huidklachten
- Psychische klachten (zoals agressie, stemmingswisselingen en depressieve gevoelens)

Hoe lang duren de klachten?

Uit de meldingen blijkt dat deze klachten een dag na inname of injectie van methotrexaat het ergst zijn. Bij sommigen begint het al direct of enkele uren na toediening. De meeste mensen hebben elke week één tot enkele dagen last. Soms duren de klachten tot wel vijf dagen. Sommige melders hebben na elke toediening last van de bijwerking. Anderen hebben er niet bij elke toediening last van of geven hierover geen verdere beschrijving.

Verschil in klachten

De klachten verbeteren soms geleidelijk

na enkele maanden gebruik van methotrexaat. Andere klachten worden juist erger of beginnen steeds eerder na de toediening. Ook krijgen enkele mensen pas last van de bijwerking na een dosisverhoging of wisseling van een ander merk methotrexaat.

Het dagelijks leven

Bijwerkingen kunnen veel impact hebben op het dagelijks leven. Zo voelen sommige MTX-gebruikers zich elke week na de toediening zo beroerd of moe dat zij niets kunnen ondernemen of zelfs een dag niet kunnen werken. Ook hebben enkelen last van verergering van depressieve gevoelens. Deze veranderingen zijn een dag na inname van methotrexaat het sterkst.

Wat kun je zelf doen?

Veel bijwerkingen van methotrexaat ontstaan doordat dit medicijn de aanmaak van foliumzuur remt. Om bijwerkingen te verminderen wordt daarom bij methotrexaat ook foliumzuur voorgeschreven. Uit de meldingen blijkt dat mensen zelf ook acties ondernemen om de bijwerkingen te verminderen. Sommige mensen

passen bijvoorbeeld hun eetpatroon aan of nemen methotrexaat op een ander moment in. Ook passen mensen in overleg met een arts de dosering aan of stappen over op een andere toedieningsvorm. Soms nemen gebruikers van methotrexaat tabletten tegen misselijkheid, paracetamol of extra foliumzuur. Ervaar jij ook bijwerkingen van methotrexaat? Bespreek deze altijd met je arts, apotheker of verpleegkundige om samen een oplossing te vinden. Stop nooit zonder overleg met je medicijnen. Wil je een bijwerking melden bij Bijwerkingencentrum Lareb? Dat kan via www.mijnbijwerking.nl.

Lees ook het artikel op pagina 16 en 17 over methotrexaat.

Auteurs Helen Gosselt, Jette van Lint en Marijn van Es werken bij Bijwerkingencentrum Lareb.

HELEN GOSSOLT, JETTE VAN LINT EN
MARIJN VAN ES

